

gammel Bestemmelse, i alt Fald ved Statsbanerne, hvorefter Tjenestemændene ikke have Ret til at stifte en Gæld, der er større end 3 Maaneders Gage. En saadan Bestemmelse, synes jeg, er udmærket god, især hvis man kunde dispensere fra den i visse Tilfælde, f. Eks paa Grund af Sygdom eller andre Uheld, hvor det kan være fuldt forsvarligt, at de gøre Laan.

Jeg synes, som sagt, at Staten ved at støtte disse Laanekasser netop beforder det Laaneri, som vistnok er i Færd med at tage saa stærk Overhaand. Man gør jo ikke Tjenestemændene nogen Tjeneste dermed, idet de kun komme fra Dynen i Halmen derved, thi naar en Tjenestemand ikke kan klare sig med den faste Løn, som falder hver 1ste, hvorledes skal han saa bag efter kunne klare sig med Lønnen, naar han ogsaa skal betale Afdrag og høje Renter. Jeg siger „høje Renter“, for der kan ikke være Tvivl om, at de maa give høje Renter af disse Laan. For det første skulle de jo betale den almindelige Rente — hvor stor den er, ved jeg ikke, men jeg antager, at den ikke er ret stor, da Staten støtter med Bidrag —, og for det andet maa vedkommende være livsforsikret, og en Mand, som ikke kan klare sig med sin faste Løn, har ikke Raad dertil. Først, naar han kan klare sig med den faste Løn, kan han tænke derpaa. Naar han altsaa desuagtet lader sig livsforsikre, er det kun en Udgift mere, en Hindring mere, for at han kan klare sig i Fremtiden. Livsforsikringspræmien svarer til mindst 3 pCt. af Laanet, som vedkommende altsaa skal svare foruden Afdrag og Renter. Om disse Laantagere saa nogen Sinde faa noget ud af Forsikringerne, er højst tvivlsomt, thi Erfaringen viser, at mange Livsforsikringer gaa i Stykker, kort efter at de ere tegnede, og æe, som ere tegnede paa denne Maade, ere ikke tegnede for Forsikringens Skyld, men kun for at skaffe Laantageren Laan. Disse Forsikringer holdes neppe i Kraft, naar det Tidspunkt indtræder, da de selv skulle betale Præmien, og da den ikke længere trækkes af deres Løn. Man kan derfor ganske roligt regne Livsforsikringspræmien med som Forøgelse af de Renter, vedkommende maa give for Laanet. Derfor tillader jeg mig at spørge, om man ikke paa den ene Side kunde hjælpe dem, der virkelig trængte, men ogsaa paa den anden Side kunde faa den Opfattelse ind hos Tjenestemændene, at her ganske vist var en Adgang til at laane, hvis de særlig trængte, men at de ikke burde benytte

denne i saa høj Grad, som det nu er Tilfældet. Jeg mener, at disse Laanekasser, som Staten støtter, befordre Laaneletsindigheden, som vist desværre i vor Tid er stor nok i Forvejen, ganske paa samme Maade som Staten ved at oprette det ene Lotteri efter det andet paavirker Folks Spillelidenskab, som desværre vist ogsaa er stor nok i Forvejen.

Parkov: En saadan samlet Lønningsreform som den foreliggende er i høj Grad paaskønnelsesværdig. Jeg kunde ganske vist have ønsket, som jeg allerede omtalte i Fjor, at den havde omfattet samtlige Statstjenestemænd, medens den nu er indskrænket til de 4 Etater. Men ogsaa som Forslaget her foreligger, fortjener det, saaledes som min ærede Meningsfælle, det ærede Medlem for Thisted (N. Andersen) udtalte ved Finanslovens 1ste Behandling, vor Støtte og vil faa den i rigeligt Maal. Dermed er naturligvis ikke sagt, at Forslaget i dets Enkeltheder er fuldt tilfredsstillende for os. Jeg maa have Lov til at tage Forbehold, ligesom de foregaaende ærede Talere, ligeover for en eventuel Udvalgsbehandling.

Jeg skal vogte mig for at komme for meget ind paa Enkeltheder i Forslaget og blot anføre, at det for Eksempel stiller sig noget tvivlsomt for mig, om den Inddeling i 4 Klasser, som er foreslaet under Hensyn til de paagældendes Opholdssted, er heldig og formaalstjenlig. Det er tvivlsomt, om der er synderlig Forskel paa Livsfornødenhedernes Pris i en By paa 1,000 og i en, som har fra 1,000 til 2,000 Indbyggere. Efter min Mening bør det i hvert Tilfælde overvejes, om man ikke kunde nøjes med 3 Løn-satser, saa at man for Eksempel kunde sætte Grænsen først ved København og nærmeste Omgivelser, dernæst ved Byer eller bylignende Steder, som havde et Indbyggerantal af mindst 1,500 eller maaske 1,000, og endelig som 3die Lønningsklasse opstillede dem, der opholde sig ude paa Landet.

Det forekommer mig ogsaa, at der er et vel stort Antal Lønningsklasser, og at det derfor i Udvalget bør overvejes, hvorvidt ikke dette store Antal kunde formindskes noget.

Som Helhed maa man vist sige, at den Begyndelsesløn, der er fastslaaet for de forskellige Lønningsklasser, er rigelig og god, men at derimod Slutningslønnen paa sine Steder er temmelig ringe. Der kunde ogsaa være Tale om forskellige